

สร้างนวัตกรรม 6 ชั้นให้เด็ก LD อ่านออกเขียนได้

#ครูดี4.0

- ครูมีความเชื่อว่าเด็ก LD สามารถรักษาให้หายได้ แต่ต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูสมอง
- เปลี่ยนจากครูสอน เป็นโค้ช ออกแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning / บูรณาการ
- ออกแบบนวัตกรรมเปลี่ยนเด็ก LD ให้อ่านออกเขียนได้
- เปลี่ยนเด็กเกเรยวกราด ให้อ่อนโยน สามารถใช้ชีวิตในวิถีปกติได้

ด้วยความเชื่อของครูคนหนึ่ง เชื่อว่าเด็ก LD สามารถรักษาให้หายได้ แต่ต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูสมอง ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ ครูท่านนี้ทำให้เด็ก LD ในโรงเรียน สามารถอ่านออกเขียนได้ และบางคนกลายเป็นเด็กที่เติบโตมีศักยภาพเทียบเท่ากับเด็กปกติ และด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู จึงนำกระบวนการนี้เข้าสู่ห้องเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กปกติด้วย นี่ก็คือครูยุค 4.0 อย่างแท้จริง

ขอแนะนำครูตุ้ม – ศิริลักษณ์ ชมภูคำ จากโรงเรียนบ้านหินลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้น ป.4-6 , ครูประจำชั้น ป.6 และรับผิดชอบดูแลเด็กพิเศษ เด็ก LD (Learning Disorder - เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้) ของโรงเรียน จำนวน 23 คน

“จากเดิมเราเป็นครูสอน เหมือนครูเป็นผู้มีอำนาจที่สุดในห้อง เป็นผู้ที่สั่งการทุกอย่าง เด็กจะต้องอ่านออกรอบ ที่นี้มันเป็นเรื่องผิดปกติก่อนที่มนุษย์เราจะขาดการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เหมือนกับเด็กเป็นหุ่น ครูจะทำอะไรก็ได้ พอครูมาวิธีการสอนแบบใหม่ ทำให้ครูมีความสุข เด็กมีความสุข เราได้เรียนรู้ไปด้วยกัน เด็กได้เรียนรู้ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่ปกติของมนุษย์ทั่วไปมี จุดนี้ครูมองว่าสำคัญมากกว่าเนื้อหาวิชาการ”

“...จากเดิมเราเป็นครูสอน เหมือนครูเป็นผู้มีอำนาจที่สุดในห้อง เป็นผู้ที่สั่งการทุกอย่าง เด็กจะต้องอ่านออกรอบ เหมือนกับเด็กเป็นหุ่น ครูจะทำอะไรก็ได้ พอครูมาวิธีการสอนแบบใหม่ ทำให้ครูมีความสุข เด็กมีความสุข เราได้เรียนรู้ไปด้วยกัน จุดนี้ครูมองว่าสำคัญมากกว่าเนื้อหาวิชาการ”

ในอาชีพครูตลอด 25 ปี ครูก็พยายามหาแนวทางการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด ใน 10 ปี ให้หลังครูตุ้มเริ่มเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนของตนเองให้เข้ากับยุคศตวรรษที่ 21 หลังจากครูได้ตระเวนไปร่วมงานในเวทีอบรมครูตามที่ต่างๆ และได้บทเรียนจากเวที ได้อ่านเรื่องการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงทำให้ครูตุ้มเริ่มคิดว่าเราต้องเริ่มเปลี่ยนแปลงตนเองได้แล้ว ไม่ควรจะทำการศึกษาแบบเดิมเพราะการสอนแบบเดิม เหมือนกับทานอาหารเดิมๆ ซ้ำๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง มันน่าเบื่อ แล้วเด็กก็เรียนไปแบบซังกะตาย ไม่มีอะไรที่ตื่นเต้น มาเรียนเฉยๆ เหมือนเป็นหุ่นยนต์ ไม่มีความสุข เมื่อคิดได้แล้วครูก็เริ่มเปลี่ยนแปลงการสอนเป็นแนวทางผสมผสานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning / บูรณาการ ทำให้มองเห็นเด็กเริ่มเรียนสนุกขึ้น

“...ครูได้ตระเวนไปร่วมงานในเวทีอบรมครูตามที่ต่างๆ และได้บทเรียนจากเวที ได้อ่านเรื่องการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงทำให้ครูเริ่มคิดว่าเราต้องเริ่มเปลี่ยนแปลงตนเองได้แล้ว ไม่ควรจะทำการศึกษาแบบเดิมเพราะการสอนแบบเดิม..”

ในขณะที่ครูกำลังเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนแนวใหม่ ครูตุ้มเริ่มสังเกตเห็นว่า ในโรงเรียน ในแต่ละห้องเรียนจะมีนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านเขียนเกินครึ่ง และในจำนวนนั้นเป็นเด็กพิเศษที่เรียกว่า LD ส่วนใหญ่มักจะมีนิสัยก้าวร้าว โมโหง่าย ชี้อึด และอยู่ไม่นิ่ง พ่วงมาด้วย

การมองเห็นปัญหาดังกล่าว ทำให้ครูตุ้มตระหนักและมีโอกาสปล่อยผ่านได้ ครูจึงคิดค้นหาวิธีที่จะนำพาลูกศิษย์ผู้มีความพิเศษเหล่านี้ให้มีพื้นฐานด้านการเขียนอ่านที่ดีขึ้น โดยได้**ออกแบบเครื่องมือการเรียนรู้ ที่เรียกว่ากระบวนการ 6 ขั้นตอนเพื่อฝึกเด็กพิเศษ** กระบวนการ 6 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ฝึกอ่านทีละขั้นตอนจากง่ายไปยาก ขั้นที่ 2 ฝึกการอ่านควบคู่กับการเขียน ขั้นที่ 3 การคัดลายมือ ขั้นที่ 4 การวาดรูป และการเขียนรูปคำและเขียนคำแทนรูปนั้นๆ ขั้นที่ 5 การนำคำมาแต่งเป็นประโยคสื่อสารรูปหรือเหตุการณ์จริง และขั้นที่ 6 การเขียนอิสระตามความคิดของนักเรียน แต่ละขั้นต่อยอดจากง่ายไปยาก เริ่มต้นด้วยการวางเป้าหมายเล็กๆ ทั้งของคุณครู จิตอาสา และเด็กพิเศษ เมื่อเขาประสบความสำเร็จก็จะเกิดกำลังใจ

**“...เราสร้างความท้าทายและเป็นแรงผลักดันให้เขาอยากจะทำข้ามบันไดไปได้
เมื่อมีเครื่องชี้วัด พอผ่านบันไดแต่ละขั้นได้ ทั้งนักเรียนจิตอาสาและนักเรียนพิเศษเขา
จะมีกำลังใจและมีแรงฮึดสู้ต่อ...”**

ครูตุ้ม เริ่มกระบวนการนี้ ด้วยการหาผู้ช่วยคือนักเรียนจิตอาสาที่อ่านออกเขียนได้ และจัดให้มีการอบรมและฝึกทักษะการเป็นพี่เลี้ยงให้เด็กกลุ่มนี้ก่อนเป็นอันดับแรก เมื่อจบการอบรมจะต้องทำแบบฝึกหรือแผนเล็กๆ ว่าจะสอนน้องอย่างไร กระบวนการนี้ นักเรียนจิตอาสาจะต้องใช้จิตศึกษาเชิงบวกเท่านั้น ห้ามดุ ห้ามตี ห้ามต่อว่า ห้ามเร่งรัด ไม่ว่าจะป็นภาษาพูด ภาษากายที่แสดงออก จะต้องไม่ให้น้องรับรู้ว่าคุณมีปัญหา จะต้องฝึกอดทน อดกลั้น ต่ออารมณ์ที่จะแสดงออกต่อน้อง สิ่งเหล่านี้ นักเรียนจะเรียนรู้ด้วยตัวเอง รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงตัวเอง

เพื่อให้ให้นักเรียนผู้สอนและนักเรียนพิเศษมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น จึงให้จับคู่บัดดี้กัน คอยช่วยเหลือกันในทุกอย่าง ไปไหนไปด้วยกัน กินข้าวด้วยกัน เล่นด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กพิเศษเข้าใจเด็กพิเศษมากขึ้น และช่วยกระตุ้นให้เด็กพิเศษเกิดการเปลี่ยนแปลงได้เร็วขึ้น ครูตุ้มและพี่จิตอาสา ใช้เวลาช่วงพักเที่ยงหลังทานอาหารกลางวันเพียงครึ่งชั่วโมง เปลี่ยนเป็นชั่วโมงการสอนทักษะการอ่านเขียนให้ลูกศิษย์กลุ่มนี้

เมื่อเริ่มดำเนินการและค่อยๆ ฝึกฝนเด็กกลุ่มพิเศษ ประกอบไปด้วยความรัก ความเมตตา และความทุ่มเท ลูกศิษย์ของครูตุ้ม หลายต่อหลายคนมีพัฒนาการด้านการอ่านเขียนดีขึ้น ในขณะที่บางคนก็ขยับการพัฒนาไปได้ไกลกว่านั้น เป็นที่น่าชื่นใจของคุณครู

“ที่เปลี่ยนแปลงชัดเจน คือ **น้องเจนนี่** ตั้งแต่อนุบาล เขาจะเป็นเด็กที่ไม่อยู่ในห้องเรียน เขาจะเป็นนักสำรวจ เป็น LD แท้ด้านสติปัญญา สายตาสั้น สมาริสั้น เป็นเด็กพิการซ้ำซ้อน ครูได้เข้าไปดูแลตอนที่เขามาอยู่ ป.3 คือตอน

ป.2 เขาเริ่มมาเรียนบ้างแล้ว แต่เรียนๆ เล่นๆ ด้วยคุณสมบัติของเขาที่เข้าชั้นเรียนหลายอย่าง ก็แค่ให้เขามีความสุขในการมาเรียนกับครูก่อน ที่นี้พอน้องเจนี่เขาถึง ป.3 เขารู้สึกคุ้นเคยกับครูมากขึ้น เรามีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการดูแล ไม่ดุ ไม่ต่อว่า ไม่เร่งรัด ให้เขามีพื้นที่ที่มีความสุข ที่ๆ ปลอดภัย มีครูเข้าใจ เป็นการดูแลเรื่องพฤติกรรมก่อน

พอน้องมาอยู่ชั้นป.4 ครูมีเวลาดูแลเขามากขึ้น เพราะครูสอนภาษาไทย ป.4-6 ในวิชาภาษาไทยพอหมดชั่วโมงครูก็มีเวลาเอาใจใส่เขามากขึ้น นอกจากในชั่วโมงเรียนแล้ว ครูจะแบ่งเวลาให้เขาวันละ 15 นาที พาเขาอ่าน พาเขาเขียน เนื้อหาเดียวกับที่สอนในห้องเรียนวันนั้นๆ จะใช้หลักการของการเรียนรู้ภาษาไทยเบื้องต้น คือเราจะเริ่มจากอักษรไทย สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ แม่ ก กา ผสมสระแท้ ผสมสระเกิน ต่อไปก็เป็นมาตราตัวสะกด นิทาน และหนังสือในชั้นเรียน ปรากฏว่า ป.4 เขาอ่านหนังสือ ดร.กลาง ได้ 8 บท เป็นเรื่องที่ครูฟังมาก

**“...เป็นสิ่งที่ทุกคนเห็นแล้วจะไม่เชื่อ แม้แต่ครูเองก็ไม่เชื่อว่าเขาทำได้
จากที่เขาไม่รู้อะไรเลย แต่เขาสามารถอ่านออกเขียนได้
ไม่ใช่แค่เปลี่ยนแปลงให้เขาอ่านออกเขียนได้ แต่ทำให้เขามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน
ทำให้เขามีวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตตามปกติได้แล้ว สิ่งนี้เป็นสิ่งที่รู้สึกภูมิใจมาก...”**

พอขึ้น ป.5 เริ่มอ่านนิทานได้แล้ว เริ่มเขียนลายมือสวยขึ้น พอขึ้น ป.6 อ่านคล่องมากขึ้น ตอนนี้อยู่ชั้น ม.1 เขาอ่านหนังสือในชั้นเรียนได้แล้ว เป็นสิ่งที่ทุกคนเห็นแล้วจะไม่เชื่อ แม้แต่ครูเองก็ไม่เชื่อว่าเขาทำได้ จากที่เขาไม่รู้อะไรเลย แต่เขาสามารถอ่านออกเขียนได้ ไม่ใช่แค่เปลี่ยนแปลงให้เขาอ่านออกเขียนได้ แต่ทำให้เขามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ทำให้เขามีวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตตามปกติได้แล้ว สิ่งนี้เป็นสิ่งที่รู้สึกภูมิใจมาก

นอกจากวิชาภาษาไทยที่ดีขึ้นแล้ว วิชาอื่นๆ น้องเจนี่ก็ดีขึ้น เขาสามารถเรียนร่วมกับเพื่อนปกติได้ การเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม เขามีความสุขมากขึ้น มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น อุบนิสัยส่วนตัวก็รู้จักการเอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักหน้าที่มาโรงเรียนทุกวัน มีความรับผิดชอบในงานที่ครูมอบหมาย ส่วนผลลัพธ์เหมือนเด็กปกติทั่วไป อย่างผลโหนด เ็นที่ ยังเอามาวัดมาตรฐานไม่ได้ **แต่มองคุณภาพชีวิตของเขาเปลี่ยนไปมากจากที่ครูเห็น”**

และอีกเคสหนึ่งที่ครูทุ่มภาคภูมิใจ คือ **น้องทอฝัน** ที่เป็นเพื่อนร่วมห้องกับน้องเจนี่ เป็นเด็กที่ไม่ได้บกพร่องมาก แต่เป็นคนเจ้าอารมณ์ เกรี้ยวกราด สมาริสัน ไม่มีเพื่อน ครูทุ่มพามาดูแลตั้งแต่ ป.3 พร้อมกับน้องเจนี่ พาเขาอ่าน เขียน แล้วก็ชมและให้กำลังใจ พอน้องเริ่มขึ้น ป.3 เริ่มอ่านหนังสือ แม่ ก กา ได้เก่งขึ้น พอ ป.4 เก่งมากขึ้น พอ ป.5 สอบได้คะแนนเฉลี่ยทุกวิชาอยู่ในลำดับที่ 5 จากเด็ก 16 คน และ ป.6 ก็รักษาสถิติเดิมเอาไว้ได้ ตอนนี้น้องทอฝันมาเป็นพี่จิตอาสาที่ใช้กระบวนการ 6 ชั้นคล่องมาก สามารถดูแลน้องๆ ได้ ด้านอารมณ์เปลี่ยนแปลงไปมาก มีความสุภาพ อ่อนโยน จากที่ไม่เคยมีเพื่อน ไม่เคยพูดอะไรกับเพื่อน สามารถเล่นกับเพื่อนและร่วมกิจกรรมทุกอย่างได้ตามปกติ เป็นนักกีฬาโรงเรียน ตอนนี้อยู่เป็นสาวแล้วตัวสูงมากเลย

เสียงสะท้อนจากพ่อแม่ที่พอเจอครูที่ไร้น้ำตาลอ “...เขาไม่คิดว่าครูจะช่วยลูกเขาขนาดนี้” คุณแม่ห้องเล่าว่า “ปกติน้องฝันจะเป็นคนที่สมองช้า เอาแต่ใจตัวเอง ซึ่หงุดหงิด ซึ่โมโห ดิดอ้าง พุดซ้ำ มีปัญหาในการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ จนระยะหลังเห็นการเปลี่ยนแปลงทำการบ้านเองโดยไม่ต้องคอยถาม และมาอ่านหนังสือให้แม่ฟัง และกลายเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใสไม่ซึ่โมโหเหมือนเมื่อก่อน แม่รู้สึกว่าคุณเปลี่ยนแปลงไปมาก”

ส่วนน้องเดียร์ ปัจจุบันเรียนอยู่ชั้น ป. 5 เป็นนักกีฬาโรงเรียน คว่าแชมป์ทุกประเภทกีฬาทั้งฟุตบอล ฟุตบอล ตะกร้อ เปตอง อ่านหนังสือคล่อง ลายมือสวย ไม่น่าเชื่อว่าน้องเดียร์ตอนป.1 ที่จะมีอารมณ์รุนแรง เกี้ยวกราดไม่เรียนหนังสือจะกลายเป็นเด็กที่เป็นที่ยอมรับ และกลายมาเป็นพี่จิตอาสาที่ช่วยสอนเพื่อนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ “ตอนน้องเดียร์อยู่ ป.2 น้องไม่มีพื้นฐานในการเรียน พื้นฐานของอักษรไทยเลย ต้องมาเริ่ม ก ไก่ ใหม่ มาเริ่มมาตราสะกดใหม่ น้องจะเป็นเด็กก้าวร้าว ตาขวาง ชอบรังแกเพื่อน ชอบใช้คำพุดหยาบคาย ที่นี้พอผ่านไป 1 ปีที่เขาอยู่กับเรา รู้สึกว่าอารมณ์เกี้ยวกราดรุนแรงจะลดลง พอขึ้น ป.3 เห็นว่าเขามีพฤติกรรมดีขึ้นแล้ว ก็มาปรับเรื่องการเรียน ให้มาเรียนในช่วงโมงพิเศษที่เปิดช่วงกลางวัน ให้เรียน แม่ ก กา มาตราสะกดไปเรื่อยๆ

พอขึ้น ป.4 เขาอ่านหนังสือในห้องเรียนได้ ตัวหนังสือที่เขียนเหมือนตัวหนังสือภาษาอังกฤษไม่มีช่องไฟ ก็เริ่มดีขึ้น ตอนนี้น้องเดียร์อยู่ป.5 อ่านหนังสือคล่อง ลายมือสวย เป็นนักกีฬาโรงเรียน ตอนนี้เป็นเด็กร่าเริงแจ่มใส ช่วยงานครู กวาดห้อง เก็บห้อง ยืม เล่นกับเพื่อนง่าย รู้จักสอนเพื่อน พอดีมีเด็กมาจากโรงเรียนในเมืองคนหนึ่งที่มีปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ พ่อแม่ย้ายกลับมาที่โรงเรียน น้องเดียร์ก็ช่วยสอนเพื่อน เรา รู้สึกภาคภูมิใจมาก มีความสุขมากที่ได้ดูเขา”

นี่เป็นเพียงตัวอย่างส่วนหนึ่งที่เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมจากนวัตกรรมของครูตุ้ม

**“เด็กLD สามารถรักษาให้หายได้ แต่ต้องใช้เวลาบ้างเพราะการฟื้นฟูสมอง
พฤติกรรม ต้องค่อยเป็นค่อยไปโดยครูที่ดูแล..”**

ครูตุ้มมีความเชื่อว่า.. “เด็กLD สามารถรักษาให้หายได้ แต่ต้องใช้เวลาบ้างเพราะการฟื้นฟูสมอง
พฤติกรรม ต้องค่อยเป็นค่อยไปโดยครูที่ดูแล ” ครูตุ้มจึงได้ถ่ายทอดเทคนิคการรักษาเด็ก LD ให้หายได้โดยครูที่
ดูแลโดยใช้วิธีการดูแลสามระยะดังนี้

ระยะแรกปรับพฤติกรรมของเด็กโดยใช้จิตศึกษาเชิงบวกไม่ตำหนิ ไม่เร่งรัด ไม่กำหนดเวลา ให้แรงเสริม
ให้กำลังใจ

ระยะที่สองคือฟื้นฟูพฤติกรรมควบคู่กับการเรียน แต่ไม่เร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากนัก ระยะนี้การ
ถ่ายทอดเนื้อหาครูต้องออกแบบเน้นการใช้ภาษาที่ง่ายเข้าใจเร็ว พาทำ พาคิด กระตุ้นด้วยคำถาม บรรยากาศผ่อนคลาย สนุกสนาน การเล่าเรื่องก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกเพราะธรรมชาติของเด็กจะชอบฟังนิทานและการฟังเด็กจะมี
สมาธิใจจดจ่อสามารถพัฒนาการเรียนรู้อได้ดี ปูพื้นฐานเรื่องอักษรไทยและแม่ ก กา ให้เด็กได้เลย

ระยะที่สามคือระยะพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ระยะนี้เด็กมีพัฒนาการมากแล้วมีความพร้อมทั้งด้านพฤติกรรม ด้านการเรียน สามารถอ่านหนังสือในชั้นเรียนได้แล้วการเรียนจะเร็วกว่าระยะที่หนึ่ง ระยะที่สอง ชั้นนี้ครูอาจจัดกิจกรรมการแข่งขัน การประกวด จะเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิด " การเรียนรู้บนความท้าทาย " เด็กจะสนุกมีเป้าหมายโดยครูจัดเป็นคู่ๆ ที่มีระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกันอย่าเอาคู่ที่มีความแตกต่างกันมากการแข่งขันจะไม่มีคุณค่า คนแพ้จะท้อ คนชนะก็จะไม่เกิดความภาคภูมิใจ คุณค่าของความรู้สึจึงเกิดน้อยมาก

เมื่อปมเพาะระยะที่สามได้ระยะหนึ่งครูจะเห็นพฤติกรรมของเด็กชัดมากขึ้น ทั้งด้านการเรียน ด้านพฤติกรรมคือเด็กจะมีความรับผิดชอบ ความพยายาม ความตั้งใจ สามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองในเรื่องของการอ่านการเขียนได้ดียิ่งขึ้นเด็กจะเห็นคุณค่าของความพยายาม ความเพียร ก่อให้เกิดความสำเร็จที่เป็นผลเชิงประจักษ์ โดยที่ครูไม่ต้องอธิบายบางครั้งคุณค่าจากสิ่งที่ทำจะซ่อนอยู่ในกิจกรรมอย่างแยบยลนำคำหาและมีความหมาย และเด็กจะหายเป็นเด็กปกติเป็นการคืนเด็กสู่ชั้นเรียน ทั้งครูและเด็กจะภาคภูมิใจในความสำเร็จที่เกิดขึ้น

นี่คือนวัตกรรมแก้ปัญหาเด็ก LD ให้อ่านออกเขียนได้ซึ่งได้ทดลองใช้จนเห็นเป็นรูปธรรมซึ่งได้ถ่ายทอดให้เพื่อนครูนำไปใช้ได้จริง

การพัฒนาเด็ก LD ให้อ่านออกเขียนได้ ครูทุ่มใช้เวลาเข้าสู่ปีที่ 4 -5 ครูทุ่มเริ่มมองเห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็กกลุ่มนี้ จึงย้อนคิดกลับมาว่าเมื่อเราสามารถแก้ไขปรับปรุงเด็ก LD ได้ แล้วกับเด็กปกติเราจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเขาได้เสียหรือ นี่คือจุดเริ่มต้นที่ครูทุ่มนำกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning / บูรณาการ เข้าสู่ชั้นเรียน ป.4 - 6 “การนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้กับเด็กปกติน่าจะง่ายกว่าไหม สนุกกว่าไหม น่าจะทำได้ไหม พอนำไปทำแล้วเห็นว่าเด็กปกติเขาเปลี่ยนแปลง มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น รู้จักร่วมมือ รู้จักยอมรับและรับฟังคนอื่นมากขึ้น

“...ครูทุ่มเริ่มนำเข้าสู่ชั้นเรียนวิชาภาษาไทยระดับชั้น ป.4 - 6 มีเป้าหมายการเรียนรู้ยึดกรอบตามตัวชี้วัดมาตรฐานของกระทรวงศึกษาฯ แต่สิ่งที่สอดแทรกลงไปก็คือกระบวนการเรียนรู้แบบ **Active Learning** / บูรณาการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ **21** / การใช้เครื่องมือ **mindmap** เป็นต้น จะนำบริบทของเด็กและครูเข้าร่วมด้วย โดยดูพัฒนาการของเด็กด้วยว่าใช้เครื่องมือนี้แล้วเกิดประโยชน์ไหม...”

ครูทุ่มเริ่มนำเข้าสู่ชั้นเรียนวิชาภาษาไทยระดับชั้น ป.4 - 6 มีเป้าหมายการเรียนรู้ยึดกรอบตามตัวชี้วัดมาตรฐานของกระทรวงศึกษาฯ แต่สิ่งที่สอดแทรกลงไปก็คือกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning / บูรณาการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 / การใช้เครื่องมือ mindmap เป็นต้น จะนำบริบทของเด็กและครูเข้าร่วมด้วย โดยดูพัฒนาการของเด็กด้วยว่าใช้เครื่องมือนี้แล้วเกิดประโยชน์ไหม

ตัวอย่างการบูรณาการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น มีเป้าหมายให้เด็กเข้าใจความแตกต่างหลากหลาย เน้นการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจบนพื้นฐานของความแตกต่างของเพื่อนในชั้นเรียนก็จะ “เช่น วิชาภาษาไทย สอนหัวข้อ มาตราตัวสะกดแม่กง ที่นี้พอเด็กเก่งทำเสร็จปั๊บ ก็จะมีเด็กอ่อนในห้องที่คละกัน หรือแม้แต่เด็กแอลดี ครูก็จะให้เด็ก กลุ่มที่เก่งไปช่วยเหลือ ไปดูแลเพื่อน ครูก็จะบอกว่าการที่เราได้ดูแลเพื่อนมันไม่เสียเวลา เป็นการได้ทบทวนบทเรียน ด้วย เราก็จะได้เข้าใจมากขึ้นแล้วเราก็ได้มิตรภาพกับเพื่อน คนเราไม่ใช่ว่าเรียนอ่อนแล้วเขาจะไม่มีดีอะไรอย่างอื่น บางที่เขาอาจจะมีสิ่งที่ดี ๆ ที่อาจจะกลับมาช่วยเหลือเรา คือให้อยู่ด้วยกันแบบเอื้ออาทร เข้าใจ ไม่ให้ล้อเพื่อน ไม่ให้ ตำหนิเพื่อน ให้ช่วยเหลือกันอย่างเต็มใจ อย่างมีความสุข”

ตัวอย่างการสอนแบบ Active Learning เช่น ในวันจันทร์ครูจะให้นักเรียนเขียนเรื่องเล่าเพื่อจะเชื่อมโยงการ เขียนตามจินตนาการ การเขียนเรียงความ เขียนจดหมาย (การใช้ภาษาสื่อสารอย่างสร้างสรรค์) สำหรับเด็กปกติ ป.4 ครูสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วม อยู่ในเหตุการณ์ เพื่อให้เด็กถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นภาษาเขียน แบบ ง่ายๆสั้นๆ โดยครูนำเม็ดมะม่วงหิมพานต์กำไว้ในมือให้นักเรียนหลับตา แล้วหยิบเม็ดมะม่วงคนละ 1 ชิ้นเอาเข้าปาก แล้วเคี้ยว ครูถามรสชาติสิ่งที่เคี้ยว เด็กๆ ตอบคำถาม กรอบ มัน หวาน อร่อย เสร็จแล้วครูให้ลืมตา ให้เด็กสังเกตสิ่งที่ เห็นและครูอธิบายให้ความรู้เพิ่มเติม จากนั้นให้นักเรียนเขียนเรื่องเล่าและตั้งชื่อเรื่อง

“...เมื่อเห็นว่าเด็กขาดทักษะการใช้เครื่องมือสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ ก็นำศาสตร์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ PBL เข้ามาหลอมรวมกัน ออกแบบให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม ได้ฝึกการใช้เครื่องมือ ฝึกการสืบค้นจากกูเกิ้ล...”

การใช้เครื่องมือ mindmap เพราะพบว่าเด็กจะมีปัญหาการเขียนเรียงความ เขียนตามจินตนาการ เขียน จดหมาย ไม่ได้ ครูจึงหาวิธีให้ฝึกคิดแล้วเปลี่ยนเป็นภาษาเขียนทีละนิดแล้วจึงให้เขียนถูกต้องตามแบบฟอร์มการเขียน การใช้เครื่องมือ mindmap เพื่อให้เด็กฝึกอ่านจับใจความ ฝึกเขียน เล่าเรื่อง เพื่อเป็นการปูพื้นฐานเรื่องการเขียน เรียงความ เขียนจดหมาย การใช้ภาษาและการสะกดคำ

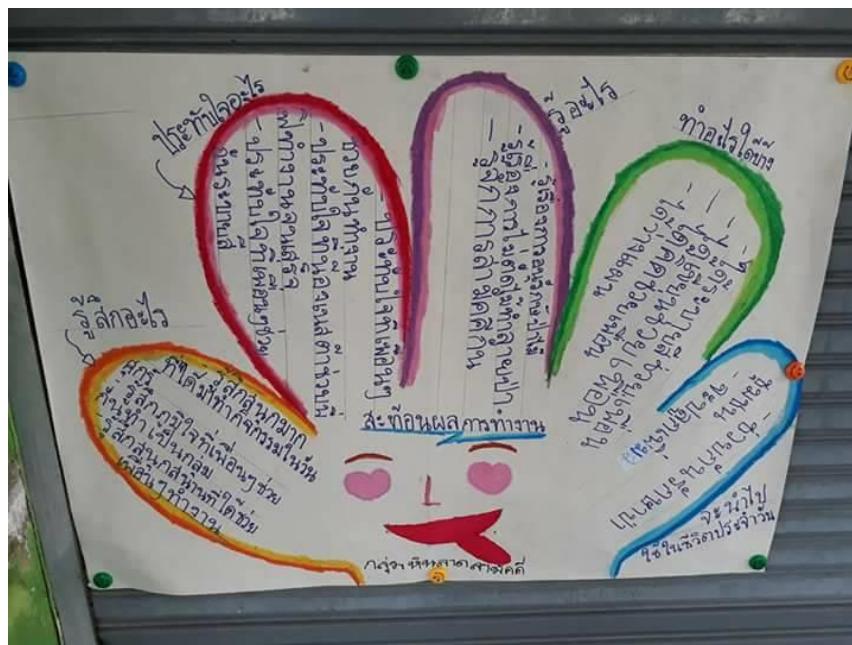
และใช้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในกิจกรรมภาคบ่ายวันศุกร์ เป็นชั่วโมงลดเวลา เรียน เพิ่มเวลารู้ เมื่อเห็นว่าเด็กขาดทักษะการใช้เครื่องมือสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ ก็นำ ศาสตร์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ PBL (problem-based learning) เข้ามาหลอมรวมกัน ออกแบบให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม ได้ฝึกการใช้เครื่องมือ ฝึกการสืบค้นจากกู เกิ้ล

ครูผู้รู้ได้คลี่กระบวนการออกแบบการเรียนรู้ที่นำมาปรับในห้องเรียนให้ฟังว่า เริ่มจากปัญหา (นักเรียน) ที่พบ (PBL) แล้วหาเครื่องมือที่จะนำมาใช้ โดยการสังเกตนักเรียนปกติ ไม่ชอบการอ่าน การเขียน การคิด (3Rs) ไม่มีทักษะ การแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องครบ ทั้ง 8Cs เอาแค่นี้ก่อนมาออกแบบกิจกรรม เป็นโมเดล (21 Wake up Learner) มี 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมแรก สันทนาการ ใช้เวลาประมาณ 10 นาที ให้เด็กๆสนุกสนาน ผ่อนคลาย ทุกคนได้มีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน

กิจกรรมที่ 2 จิตศึกษา ฝึกให้เด็กใคร่ครวญอยู่กับตนเอง มีสมาธิ รู้คุณค่าของตนเองและผู้อื่น ให้เขามีสมาธิ อยู่กับตัวตน ให้เขารู้จักใคร่ครวญ รู้จักคุณค่าตนเอง ผู้อื่น รู้จักรับฟัง รู้จักชื่นชมตนเองและผู้อื่น กิจกรรมตอนนี้ ให้เขาเล่า บางครั้งตั้งคำถามเช่น วันนี้หนูทำความดีกับใคร ทำไมถึงทำ ทำเพราะอะไร หรือบางทีเอาของมาวางกองไว้ตรงกลางและให้เขาพูดสั้นๆ ว่าของนั้นเกี่ยวข้องกับเราอย่างไร พูดแบบไม่มีผิด ไม่มีถูก ตรงนี้ต้องการฝึกทักษะให้เขากล้าพูด กล้าแสดงออก ให้เขามีอิสระในการฝึกการพูด มีความคิดที่อิสระมากขึ้น

กิจกรรมที่ 3 เทคนิค 5 ภาพ ฝึกคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาเป็นทีม ระดมความคิด บันทึกรายชื่อ (ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ วิธีแก้ สิ่งที่ยากเห็น) เสร็จแล้วให้นำเสนอเป็นกลุ่ม แต่แต่ละครั้งให้เปลี่ยนผู้นำเสนอ มีการซักถาม (ในขั้นนี้เด็กๆจะได้แลกเปลี่ยนกันเกิดวง PLC ขึ้นแบบไม่เป็นทางการ) เป็นการเรียนแบบ PBL (Problem-based Learning) ผสมกับ PLC (Professional Learning Community) สำหรับโจทย์ PBL นำ “ปัญหาที่ใกล้ตัวเด็ก” มาเป็น “โจทย์” เช่น ปัญหาขยะในโรงเรียน

กิจกรรมที่ 4 สะท้อนผลการทำกิจกรรม (ถอดบทเรียน) โดยใช้ Hand Skills อย่างสร้างสรรค์ ใช้งาน ศิลปะเข้ามาขัดเกลาตัวเอง ให้นักเรียนเขียนรูปมือ 5 นิ้ว มีประเด็นคำถาม 1.รู้สึกอย่างไร 2.ประทับใจอะไรบ้าง 3.ทำอะไรได้บ้าง 4.รู้อะไร 5.จะนำไปใช้อย่างไรในชีวิตประจำวัน

ครูตุ้มเสริมว่าเมื่อครูมีปัญหา มีเครื่องมือ การออกแบบกิจกรรมจะตอบโจทย์ได้ตรงประเด็น งานที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็ก ก็จะเป็นบทเรียนของครูเช่นกันเพื่อนำไปปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ครูก็ได้เรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นทีละนิดแล้วเด็กจะเกิดทักษะตามมา

และส่วนหนึ่งที่ทำให้เราพัฒนาคือเรามีเครือข่ายครูที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันใน facebook และในไลน์ ช่วยได้มาก จากที่ไม่เข้าใจก็จะรู้เรื่องมากขึ้น แล้วที่ล้ำค่าครูตุ้มมีที่ปรึกษาที่ยอดเยี่ยมคือ ดร.ฤทธิไกร ไชยงาม เวลาเมื่ออบรมที่ไหนจะให้ไปร่วมเวทีเสมอๆ เราจะได้เห็นวิธีการใหม่ๆ ที่ครูแต่ละท่านนำมาแชร์กัน **ที่นี่พอกลับมาที่โรงเรียน** ก็จะนำไปทดสอบทันที **จะได้ผลหรือไม่ หรือมีปัญหาอย่างไรก็ช่างขอให้ทำก่อน แล้วค่อยเรียนรู้** ไปด้วยเด็กพร้อมๆ กัน

“...บรรยากาศในห้องเรียนเปลี่ยนไป เด็กเขาจะไม่ล้า เด็กเรียนอ่อนเขาจะไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เขาจะรู้สึกว่ามีเพื่อนที่ดูแลนอกจากครู...”

รู้สึกว่าคุณนำเทคนิคนี้มาสอนทำให้เกิดแต่สิ่งดีๆ มีขึ้น ดีมากเลยคะ ทำให้**บรรยากาศในห้องเรียน** เปลี่ยนไป เด็กเขาจะไม่ล้า เด็กเรียนอ่อนเขาจะไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เขาจะรู้สึกว่ามีเพื่อนที่ดูแลนอกจากครู ถ้าเด็กดูแลกัน จะลดช่องว่างระหว่างวัย ถ้าเด็กคนนั้นยังมีความวิตกว่าถ้าคุยกับครูโดยตรง กลัวครูดุ แต่ถ้าเขาคุยกับเพื่อน เขาจะถามกันแบบเด็กๆ อย่างนี้ใช่ไหม ตัวนี้ใช่หรือเปล่า เขียนแบบไหน เขาก็กล้าที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น..”

ครูตุ้มได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ เพื่อสอนให้กับเด็กในชั้นเรียนมานานกว่า 4 ปี ได้มองเห็นผลที่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กปกติ และเด็กพิเศษเมื่อมาเรียนในห้องเดียวกันสามารถเรียนไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี จากเด็ก LD ส่งต่อความรักถึงเด็กปกติ **วันนี้** ที่โรงเรียนแห่งนี้เด็กๆ มีความสุขที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน

“ไม่ว่าครูยุคไหน ในความรู้สึกของครู ครูคือผู้ที่จะสั่งสอนอบรมให้ลูกศิษย์เป็นคนดี มีความรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู ต้องดูแลลูกศิษย์ให้เป็นคนดี มีความรู้ คู่คุณธรรม หมายถึงสอนเขาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่สุด เมื่อเป็นครูยุค 4.0 ครูต้องเพิ่มทักษะในการใช้เครื่องมือสื่อสารให้เป็นประโยชน์ และอยากฝากถึงเพื่อนครู ก่อนอื่นต้องมีความสุขในการเป็นครูก่อน มีความสุขที่จะมาโรงเรียน แก้ปัญหาอย่างมีความสุข อยากให้ครูมองปัญหาในห้องเรียนเป็นความท้าทาย เด็กคือแบบฝึกหัดของเราด้วย ไม่ใช่แค่เราสอนเด็ก แต่เด็กคือแบบฝึกที่มีชีวิต ที่ไม่มีอยู่ในตำรา เราต้องลงมือทำเราถึงจะได้คำตอบ” ครูตุ้มฝากไว้

.....